

42.3
767

قرىم توپراق ايشلەرى خالق قومىسارلىغى قرىم نەبائاتى قورچالو ستانسىياسىنىك خابەرلەرى

1936
45445

نومەرو 6

تەرەكلەرىك اوستونده قورو يەمىشلەر قالدیرمايکیز!

ھەر باغچاى بىلەكى ھەر سەنە چەشىد بوجەكلەرىك آشاماسىندان يەمىشلەرىك چورومەسىندەن پەك چوق ماحسول غائىب اولا. يالکىز باغچاى بوزارار ويرەن حاشەراتىك نەكىبى غائىب ایدو يولىنى بىلمەى.

«كازارکا» آدى دالغانوس كەندىسىنە آزىق توپلادىغى واقتدە اوزىنىك يومورتالارىنى قالدیرا. يەمىشلەردەن باشقا «كازارکا» قايسى، آما، ويشنە، آرمود، آرىك كىبى يەمىش تەرەكلەرىنىك بورولەرىنى چىچەكلەرىندە بوزا.

«كازارکا» آدى قورتچىقلار يەمىشلەرىك (چورومە خاستالىغىنا) توتولماسىنا سەبەبچى اولراق كەندىلەرىنىك چوغامالارىنا يول آچالار.

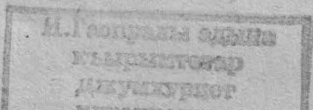
بو چورومە خاستالىغى خوسوسى «گرىبوك» لاردان مەيدانە كەلەرەك «چورومە خاستالىغى» اىسمىنى آلالار.

«گرىبوك» يەمىشلەر اوزەرىندە چوروك بەنەچىكلەر دوغوراراق توخوم - تورەمە مەيدانغا كەتیرە.

«گرىبوك» توخوملارى چوروك آما وە آرمودلارىنىك اوستونده كوكولتوم ساقالچىقلار كىبى بىرى دىكەرىنىك آرقاسىندا بىر دائىرە، حالقا شەكلىنى آلاراق پەك آچىق كورىنەلەر. ھەر بىر ساقالچىق بىر چوق، يىكروبلاردان مورەككەب اولراق قابوغى بوتون، يەمىشكە زارار كەتیرەيلەر.

يالکىز «كازارکا» آدى بوجەكنىك، يەمىشنى دەلدىگى يەرچىگىندەن كىرەرەك، پەك تەز آشلانوب، چوروتەلەر.

ھوتون ياز بوى، بو چوروتە مىكروبلارى چوقلاشاراق خاستا تەرەكلەردەن يەل وە بوجەكلەر واستاسىلە ساغلام تەرەكلەرگە كۆچەلەر. «گرىبوك» قىشنى چوروك وە يا تەرەكدە قوروغان يەمىشلەردە كەچىرەرەك، باھاردە تەكرار مىكروبلارنى آرتدىرماغا باشلاى.

بو مىكروپىلار يالىكىز يەمىشلەر زارارلانمايۇب، غونجەلەردە زارارلانالار.
«گرىبوك» غونجەلەردەن تەرەكنىك اينجە پوتاجىقلارينا كىرەرەك، اونىڭ تاتلى سۈيىنى
امە، پوتاجىقنى خاستالاندىرا ۋە نەتىجەدە بوتون چەچەك ۋە ياپراقلىرىلە بەراپەر پوتاق اولە قورى.
بويلەلىكلە پوتاق قوروماسى اكسەرىيەتلە ويشنە ۋە باشقا يەمىشلەردە كورولە. بىزدە قىرىمدا
بو خاستالىقدان يالىكىز تەرەك پوتاجىقلارى قورومايۇب قايسى تەرەكلەرى بوتون - بوتونە
قورۇپ غائىب اولالار.

كوچوك پوتاجىق اوستوندى تەمەل توتقان «گرىبوك» يالىكىز مىكروپ يەتشىدىرو، او،
پوتاقنى زارارلاندىرراق اوتورماي اترافىندا بولونان بوتون ساغلام تەرەكلەرى تەدرىجى
سورەتدە سارۇب آلا. بونىك ايچون «گرىبوك» جورومە خاستالىقى باغچاجىلارنىڭ ائك قورونچلى
دوشمانلارىندان بىرىسىدىر. چونكى بوندان يالىكىز يەمىشلەر زارارلانمايۇب بوتون تەرەكلەر،
باغچا خارابات حالينە چەوريلەدىر.

نە ياپماق بوجەكەن ناسىل قورتولماق كەرەك؟

باغچادا يەردە؛ تەرەكدە قالان بوتون قورو ۋە چوروك يەمىشلەرى توپلاياراق، قوروغان
پوتاجىقلارى كەسۇب جىشىدىروب ياقماق كەرەك.

بىز «گرىبوك» نىڭ دائىمى سورەتدە چوغالغانىنى، مىكروبلارنى آرتدىرغانىنى بىلەرەك،
اونى تامىرىندان غائىب ايتمەك ايچون ياقامىز.

اگرەدە بوتون باقچاجىلار بو يوقارىدا كوستەرىلەن خاستالىقلارا قارشو اونلارى توپلاشىدىروب
ياقو اوسولنى قوللانسالار ايدى؛ بىر قاوغادا او خاستالىقنى يوق ايدەر باغچا ۋە يەمىشلەرنى
بوزولو - چورودەن قورتارىر ايدىلەر.

توكوندىلەرنى چوق واقتىدە تەرەك توبوندى چوروتمەيۇب قورو كىر تەلەر، يالىكىز بو
كەرتىلىگەن آمالارنىك چوروك يەرلەرىنى پىچاقسەن اويۇب چەتسكە آتالار، حالبو ايسە بوتون
بو چوروكلەردە جانلى «گرىبوك» لار تولى. بونلارنى آتمايۇب. توپلاشىدىروب موتلاقا ياقماق
كەرەكدىر.

پەك چوق تەرەكلەرنىڭ اوستوندى كىمەردە چوروكەن ۋە يا قوروغان يەمىشلەر قالدىرىلار
ۋە تەرەكلەر اوستوندى قىشلايلار. چونكى بونلار چوروك ۋە يا قورو اولالارىندان سەبەب
اونلارغا كىمەدە قولاق آسماي.

حالبو ايسە بو يەمىشلەردە «گرىبوك» ۋە «كازاركا» آدى بوجەكتىك يومورتالارى
ساقلانا ۋە پەك پەنكىللىكلە بورولەرگە چىچەكلەرگە آشلاناراق تەرەكلەرنى خاستالاندىرالار.

بويلەيىكلە تەرەك تۈپەسىندە، آسىلى قالان يەمىشلەر آزدا اولمايلار.
قاراسو بازار رايونىنداكى باغچالارنىڭ بىرىسىندە (۸۶۰۰۰۰) سەكيز بىك دانە چۈرۈگەن
آلما توپلادىلار.

ھەر آلمادا اورتا ھىسابلە دورت دانە «كازاركا» بوجەگى قوزاسى قىشلامش. نەتىجەدە
اوتوز بىك (۳۰۶۰۰۰۰) قوزا ۋە (۸۶۰۰۰۰) سەكيز بىك چورومە خاستالىغى يوواسىنى
توپلايلاق ياقدىلار. تەرەكلەردە قالان قورو يەمىشلەردە چورومە خاستالىغىنى دوغوران ماددەلەردەن
باشقا بىر تاقىم زارار وىرەن دىگەر «كرىبوك» لاردا قىشلاب باھارگە چىقلار.
بونىڭ ايچون بونلارى توپلايلاق ھىچ بىرىسىنى كەنارغا آتمايوب موتلاقا ياقماق
كەرەكدير.

تەرەكلەر اوستونىدە قورو يەمىشلەر قالدىرمايىكىز!

س. گوربان .

تاتار جاي چەيرن : لوتفى مورتازا

Kp+2632